

Pocztą opłaconą ryczałtem.

Konto P. K. O. Nr. 200 084.

Rok IV.

Nr. 8.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO POMORSKIEGO

TORUŃ, DNIA 20 SIERPNIA 1932.

Do P. P. Prenumeratorów

Dziennika Urzędowego Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Pomorskiego!

Wobec likwidacji Kuratorjum Okręgu Szkolnego
Pomorskiego niniejszy numer „Dziennika“ jest numerem
ostatnim.

Dotychczasowi prenumeratorzy będą od dnia 1-go
września b. r. otrzymywali „Dziennik Urzędowy Kura-
torjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego“.

Od dnia 1-go września 1932 r. należy wpłacać pre-
numeratę na konto czekowe P. K. O. Nr 208.850 (właś-
ciciel konta: Dziennik Urzędowy Kuratorjum Okręgu
Poznańskiego).

T R E Ś Ć.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.		Str.
111.	Rozporządzenie o okręgach szkolnych	258
112.	Dowody służby wojskowej	259
113.	Normalizacja zeszytów szkolnych	261
114.	Zaliczki na uposażenie	262
115.	Stosowanie zarządzenia w sprawie zawieszenia 10 ⁰ / ₀ podwyżki uposażeń	263
116.	Odprawy a 10 ⁰ / ₀ obniżenie uposażenia	264
117.	Używanie pieczęci urzędowych	264
118.	Pomoc lekarska dla funkcjonarjuszów państwowych	265
119.	Zakupy zagraniczne	274
120.	Należności za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia	276
121.	Zabezpieczenie szkół przed kradzieżami	279
122.	Nazwy i oznaczenia używane w przysposobieniu wojskowem	280
123.	Ubezpieczenie młodzieży szkolnej	281
124.	Czasopismo harcerskie „Na tropie”	282
125.	Spółdzielnie uczniowskie i sklepiki szkolne	282
126.	Konkursy na nauczycieli więziennych	283
127.	Falszywe banknoty 20-złotowe	284
128.	Ruch służbowy	285
129.	Konkursy	286
130.	Wykazy uzyskanych P. O. S.	287

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

131.	Konferencja świetlicowa w Rogoźnie-Zamku	289
132.	Wydawnictwa	295
133.	Komunikat	296

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

111.

R O Z P O R Z Ä D Z E N I E

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 7 lipca 1932 r.

o okręgach szkolnych.*)

Na podstawie art. 2 i 10 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. 50, poz. 304) zarządzam co następuje:

§ 1. Dla celów administracyjnych w zakresie wychowania Państwo dzieli się na następujące okręgi szkolne:

*) Dz. Ust. R. P. Nr. 63, poz. 589.

1. **Brzeski**, złożony z obszarów objętych województwami poleskim i białostockim z wyłączeniem powiatów suwalskiego, augustowskiego, grodzieńskiego i wołkowyskiego — z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Brześciu nad Bugiem,

2. **Krakowski**, złożony z obszarów objętych województwami krakowskim i kieleckim — z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Krakowie,

3. **Lubelski**, złożony z obszarów objętych województwem lubelskim — z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Lublinie,

4. **Lwowski**, złożony z obszarów objętych województwami lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim — z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego we Lwowie,

5. **Poznański**, złożony z obszarów objętych województwami poznańskim i pomorskim — z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Poznaniu,

6. **Warszawski**, złożony z obszarów objętych okręgiem m. st. Warszawy oraz województwami warszawskim i łódzkim — z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Warszawie,

7. **Wileński**, złożony z obszarów objętych województwami wileńskim i nowogrodzkim oraz powiatami suwalskim, augustowskim, grodzieńskim i wołkowyskim województwa białostockiego — z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Wilnie,

8. **Łucki**, złożony z obszarów objętych województwem wołyńskim — z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Łucku.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem **1 września 1932 r.**

Równocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia, wydane w zakresie unormowanym niniejszym rozporządzeniem.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
(—) *J. Jędrzejewicz.*

112.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
Warszawa

O K Ó Ł N I K Nr. 89
z dnia 6 czerwca 1932 r. (BP.-7074/32)

o dowodach służby wojskowej.

Na zapytanie kilku Kuratorów Okręgów Szkolnych Ministerstwo wyjaśnia, że zgodnie z pismem Ministerstwa Spraw Wojskowych z dnia 25 lipca 1930 r. Nr. dz. 3848/Pob. Ewid., wpisywanie służby wojskowej w rubrykach 16 i 17 karty ewidencyjnej, winno opierać się przede wszystkim na osobistych dokumentach wojskowych (ksiąg-

żeczkach stanu służby oficerskiej i książeczkach wojskowych), wydanych przez odnośne władze wojskowe i znajdujących się w posiadaniu poszczególnych funkcjonariuszów.

Odpisy tych dokumentów, uwierzytelnione przez władze przełożone, winny być załączone do zbioru dokumentów, jako podstawa do wypełnienia karty ewidencyjnej.

W wypadkach, gdyby wspomniane dokumenty wojskowe były niejasne, lub przedstawiały pewne braki i wątpliwości niezbędnych danych, zainteresowana władza winna zwrócić się bezpośrednio do właściwej powiatowej komendy uzupełnień o wydanie wyciągu ewidencyjnego.

Stwierdzenie natomiast przebiegu służby wojskowej w państwach zaborczych przed dniem 1 listopada 1918 r. oraz ustalenie czy odnośna osoba była obowiązana do odbycia jej jako normalnej służby wojskowej w myśl przepisów b. państw zaborczych, nie może być uskuteczniiona przez powiatowe komendy uzupełnień, ponieważ polskie władze poborowe nie otrzymały od zaborców żadnego materiału dowodowego w tej sprawie, za wyjątkiem dokumentów ewidencyjnych byłych żołnierzy armii austriacko-węgierskiej, które to dokumenty archiwum wojskowe przekazało powiatowym komendom uzupełnień, według przynależności do gmin, zanotowanych na dokumentach.

W poszukiwaniu tego rodzaju dokumentów należy zwracać się do tej P. K. U., na terenie której zainteresowana osoba miała przynależność do gminy w czasie służby w wojsku austriackim.

W razie niemożności uzyskania zaświadczenia władz wojskowych o odbyciu wojskowej służby zaborczej mogą być przyjmowane zaświadczenia dwóch świadków, odpowiadające warunkom wskazanym w § 33 p. b. rozp. Rady Ministrów z dnia 26 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 320).

Wkońcu Ministerstwo nadmienia, że okres pozostawiania w niewoli w czasie pełnienia służby wojskowej (zarówno polskiej jak i zaborczej) może być wpisany do rubryki 16 karty ewidencyjnej odnośnego funkcjonariusza państwowego tylko w tym wypadku, gdy zainteresowany przedstawi należyte stwierdzenie odnośnej P. K. U., iż dostanie się do niewoli nastąpiło bez jego winy (ust. 7 § 13 przytoczonego rozporządzenia z dnia 26 marca 1924 r.).

Szef Biura Personalnego
(—) Dr. A. Owsionka.

Do Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych oraz P. P. Inspektorów Szkolnych

do wiadomości.

Toruń, dnia 5 lipca 1932 r. Nr. BP.-12661/32.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) Biedowicz
Naczelnik Wydziału

113.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
Warszawa.

Do Nr. I Pr-2226/32

POSTANOWIENIE

z dnia 17 maja 1932 r.

w sprawie normalizacji zeszytów szkolnych.

W związku z zamierzoną normalizacją zeszytów szkolnych Ministerstwo zezwala na używanie w szkołach zeszytów według dotychczasowych formatów jedynie do dnia 30 czerwca 1934 r. Od tego terminu obowiązywać będzie bezwzględnie format, jaki zostanie ustalony przez Ministerstwo.

Podsekretarz Stanu

(—) *Kazimierz Pieracki.*

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

Warszawa, dnia 12 czerwca 1932 r.

Do Nr. I Pr-2226/32

Kuratorjum Okręgu Szkolnego
Pomorskiego

**Normalizacja
zeszytów szkolnych.**

w Toruniu.

do wiadomości z uwagą, że powyższe pismo ogłoszone jest w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z uwagą, że powyższe pismo ogłoszone jest w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. 3, poz. 28, z dnia 6 czerwca 1932 r.

(—) *J. Balicki.*

Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Pomorskiego

O K Ó Ł N I K

do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych, Panów Inspektorów Szkolnych oraz Kierownictw szkół wszelkich typów.

Podaję powyższe pismo Ministerstwa W. R. i O. P. do wiadomości i stosowania.

Toruń, dnia 2 lipca 1932 r. Nr. O-14431/32.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) *F. Śliwiński*

p. o. Naczelnika Wydziału.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego   Odpis.

Warszawa, dnia 23 czerwca 1932 r.

Nr. BP.-9095/32

Zaliczki na uposażenie.

W wielu wypadkach wnioski i podania w sprawie udzielenia funkcjonariuszom państwowym zaliczek na uposażenie nie są należycie udokumentowane, co w następstwie powoduje przewlekłą i zbędną korespondencję.

Celem uniknięcia tego w przyszłości Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przypomina okólnik Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 maja 1931 r. Nr. 6702/IV. Og., podany do wiadomości pismem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 7 maja 1931 r. Nr. I. Prez.-3557/31 w sprawie zaliczek na uposażenie, a w szczególności jego punkt III, w myśl którego uwzględnić należy prośby o udzielenie zaliczki zależne jest od udowodnienia przez proszącego, że w danym wypadku zachodzi jedna z przyczyn wymienionych w punkcie II tego okólnika.

Załącza się odpis okólnika.

Podsekretarz Stanu

(—) *Kazimierz Pieracki.*

OKÓLNİK

do Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych oraz Panów Inspektorów Szkolnych.

Podając powyższe pismo Ministerstwa W. R. i O. P. do wiadomości, polecam przed skierowaniem do Kuratorjum podać o zaliczki sprawdzać, czy podania te są należycie umotywowane.

Okólnik Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 maja 1931 r. Nr. 6702/IV. Og. został wydrukowany w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego z 1931 r., w Nr. 6, poz. 64, str. 128.

Toruń, dnia 27 czerwca 1932 r. Nr. O.-14070/32.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) *F. Śliwiński*

p. o. Naczelnika Wydziału

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Odpis.

Warszawa

O K Ó L N I K Nr. 104

z dnia 21 czerwca 1932 r. (I. R.-6033/32)

**o stosowaniu zarządzenia w sprawie zawieszenia
10% podwyżki uposażeń.**

W związku z wątpliwościami, jakie nasuwają się Kuratorjum przy stosowaniu okólnika Nr. 83 z dnia 25 maja 1932 r. (Nr. I-R. 5679/32) o zawieszeniu wypłaty 10% podwyżki uposażeń w stosunku do funkcjonariuszów państwowych, zajmujących stanowiska służbowe poza m. st. Warszawą, Ministerstwo wyjaśnia że:

1. wynagrodzenie duszpasterzy za udzielanie nauki religii w szkołach powszechnych, ustalone rozporządzeniem z dnia 1 marca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 163), do którego nie stosowało się zarządzenie z dnia 8 stycznia 1927 r. Nr. Or.-85/27 w sprawie 10% podwyższenia uposażenia,

2. wynagrodzenie nieetatowych nauczycieli publicznych szkół powszechnych, ustalone rozporządzeniem z dnia 1 marca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 204), do którego nie stosowało się zarządzenie z dnia 8 stycznia 1927 r. Nr. 85/27 w sprawie 10% podwyższenia uposażenia,

3. wynagrodzenie lekarzy i dentystów, ustalone zarządzeniem z dnia 28 października 1931 r. Nr. I. WF.-8220/31 na zł 14 — za 1 godz. pracy tygodniowej,

4. wynagrodzenie pomocniczych sił kancelaryjnych w Inspektoratach Szkolnych, płatne z ryczałtu na pomoc kancelaryjną,

5. wynagrodzenie pomocniczych sił kancelaryjnych w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli, płatne z funduszu na pomoc kancelaryjną, **nie podpada** pod postanowienia wymienionego na wstępie zarządzenia o zawieszeniu 10% podwyżki uposażeń.

Jednocześnie Ministerstwo wyjaśnia, że ryczałty dla prywatnych szkół zawodowych, położonych poza m. st. Warszawą, przyznane na opłacanie nauczycieli i instruktorów, należy zmniejszyć od dnia 1 czerwca 1932 r. o 10%.

Za Naczelnika Wydziału:

(—) F. Borowiecki
Radca Ministerjalny.

Ministerstwo Wyznań Religijnych Odpis.
i Oświecenia Publicznego
Warszawa

O K Ó L N I K Nr. 93

z dnia 13 czerwca 1932 r. (I R-5895/32)

o wymiarze odpraw w związku z 10% obniżeniem uposażeń.

Ministerstwo wyjaśnia, że za podstawę do wymiaru odpraw nauczycieli szkół państwowych i publicznych, z którymi rozwiązano stosunek służbowy na podstawie art. 69 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) służy pełne, ostatnio pobierane, uposażenie służbowe. Okoliczność, że uposażenie to zostało po rozwiązaniu stosunku służbowego obniżone, nie ma wpływu na wymiar odprawy. O ile zatem za podstawę do wymiaru odprawy służy uposażenie, pobierane według norm, obowiązujących przed dniem 1 czerwca 1932 r., nauczyciel winien otrzymać wszystkie raty odprawy wraz z 10% podwyższeniem uposażenia, przysługującym na mocy art. 8 ustawy z dnia 18-go grudnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 125, poz. 725).

Naczelnik Wydziału
(—) A. Nowak.

Ministerstwo Wyznań Religijnych Odpis.
i Oświecenia Publicznego
Warszawa

O K Ó L N I K Nr. 91

z dnia 31 maja 1932 r. (I Org-1005/15/32)

w sprawie używania pieczęci urzędowych.

W § 6 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 2 listopada 1931 r. o pieczęciach urzędowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 11, poz. 127) są wymienione dokumenty, akta, pisma i t. p., które winny być zaopatrywane odciskiem pieczęci urzędowej.

Ponieważ odcisnięcie na akcie urzędowym pieczęci ma na celu nadanie odnośnemu aktowi większej powagi i wiarygodności oraz ważnego charakteru dokumentu, przeto należy ograniczyć stosowanie pieczęci urzędowych do przypadków podanych w wyżej wymienionem rozporządzeniu i nie dopuszczać do użycia pieczęci poza temi przypadkami do innych celów, np. dla celów kolekcjonerskich lub t. p.

W razie stwierdzenia nadużyć, których dokonanie zostało umożliwione lub ułatwione przez zastosowanie odcisku pieczęci urzędowych poza przypadkami przewidzianymi w powyższym rozporządzeniu, będą pociągane do odpowiedzialności dyscyplinarnej osoby, które mają pieczęć nad pieczęciami urzędowymi w myśl § 8 tegoż rozporządzenia.

Podsekretarz Stanu
(—) *Kazimierz Pieracki.*

Do Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych oraz P. P. Inspektorów Szkolnych.

Podaję powyższy okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. do wiadomości i ścisłego przestrzegania.

Toruń, dnia 18 czerwca 1932 r. Nr. O.-13049/32.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. M. Pollak.*

118.

Od p i s.

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych

Warszawa, dnia 2 czerwca 1932 r.

Nr. Z. O. 30/a/4/2.

O K Ó L N I K Nr. 75.

Do

*Panów Wojewodów (wszystkich),
Pana Komisarza Rządu m. st. Warszawy,
Pana Komisarza Gen. R. P. w Gdańsku,
Pana Naczelnika Urzędu dla spraw mniejszości w Katowicach i
Panów Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
w Poznaniu, Toruniu i Katowicach.*

Na zasadzie § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22-go marca 1932 r. o państwowej pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów, członków ich rodzin oraz emerytów (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 254) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydaje poniższe zarządzenie oraz prosi o podanie go do wiadomości wszystkim lekarzom urzędowym i umówionym.

Do § 1. Państwowa pomoc lekarska nie przysługuje rodzicom funkcjonarjusza państwowego i tym jego dzieciom i pasierbom powyżej lat 18, na które nie pobiera on dodatku ekonomicznego; nie przysługuje ona również funkcjonarjuszom państwowym kontraktowym.

Z chwilą przejścia funkcjonarjusza państwowego w stan spoczynku prawo do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej tracą

wszyscy uprawnieni dotąd członkowie jego rodziny, nadto prawo to traci i sam emerytowany funkcjonariusz, jeśli nie odpowiada warunkom, ustanowionym w pkt. 5 § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 254).

Aplikanci sądowi, jeśli nawet nie pobierają uposażenia ze Skarbu Państwa, są uprawnieni do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej wraz z członkami swych rodzin.

Dowodem, stwierdzającym uprawnienie funkcjonariusza do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej, jest jego legitymacja urzędnicza względnie odpowiednie zaświadczenie, wydane mu przez jego władzę służbową. Gdy chodzi o członka rodziny funkcjonariusza, dowodem takim jest zaświadczenie tejże władzy o tem, że danemu członkowi rodziny przysługuje prawo do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej.

Dowodem, stwierdzającym omawiane uprawnienie, gdy chodzi o emerytowanego funkcjonariusza państwowego, jest jego dekret emerytalny, który winien być ostemplowany przez Urząd Wojewódzki (Komisarjat Rządu, Komisarjat Generalny R. P.), na którego terenie emeryt przebywa, iż danemu emerytowi przysługuje względnie nie przysługuje omawiane prawo na podstawie odnośnego postanowienia.

Do § 2. Leczenie dentystyczne, ortopedyczne oraz protezowanie nie wchodzi w zakres państwowej pomocy lekarskiej, a z leczenia fizykalnego przysługuje jedynie naświetlanie lampą kwarcową i promieniami Roentgena w zakresie, określonym w § 6 rozporządzenia. W związku z tem Skarb Państwa nie pokrywa kosztów okularów i wszelkiego rodzaju protez, kosztów analiz lekarskich wydzielin i wydaliny, kosztów badania krwi oraz kosztów szczepień zapobiegawczych.

Państwowa pomoc lekarska nie przewiduje udzielania pomocy przez felczerów, a zakres korzystania z pomocy położnych jest ustalony w § 10 rozporządzenia.

Leczenie gruźlicy zapomocą odmy sztucznej na koszt Skarbu Państwa jest dozwolone jedynie w ramach leczenia szpitalnego, określonego w § 7 rozporządzenia, względnie w przychodniach towarzystw przeciwgruźliczych lub ośrodkach zdrowia. Koszt dokonania odmy sztucznej w przychodni towarzystwa przeciwgruźliczego wzgl. w ośrodkach zdrowia ustala się do 5 zł. za zabieg.

Członkowie rodziny funkcjonariusza państwowego nie są uprawnieni do korzystania z kąpeli i zabiegów balneoterapeutycznych za pół ceny w państwowych zakładach zdrojowych.

Do § 3. Angażowanie i zwalnianie lekarzy i położnych dla udzielania pomocy lekarskiej funkcjonariuszom państwowym i członkom ich rodzin na koszt Skarbu Państwa oraz nadzór nad spełnianiem tych obowiązków należy do zakresu działania Panów Wojewodów (Pana Komisarza Rządu, Pana Komisarza Generalnego R. P.). Funkcja ta spoczywa bezpośrednio na Naczelnikach Wojewódzkich Wydziałów Zdrowia.

Lekarze umówieni mogą, lecz nie muszą, wydawać świadectwa lekarskie na prośbę pacjenta, są natomiast obowiązani dokładnie wypełniać rubryki, znajdujące się na karcie porady, oraz wydawać zaświadczenia w przypadkach, kiedy funkcjonariusz winien być zwolniony od zajęć służbowych z powodu choroby lub gdy potrzebuje specjalnego leczenia (zaliczki).

O ile chory funkcjonariusz nie wymaga umieszczenia go w szpitalu i leczy się w domu, lekarz umówiony jest uprawniony do postawienia wniosku o zwolnienie danego funkcjonariusza od zajęć służbowych na okres czasu do dni 7-miu.

Lekarze organizacji państwowej pomocy lekarskiej dla funkcjonariuszów państwowych są opłacani bądź na podstawie opłaty jednostkowej za porady i zabiegi lekarskie, bądź na podstawie umownej opłaty miesięcznej ryczałtowej.

Wysokość wynagrodzenia jednostkowego wynosi:

- 1) za poradę u lekarza lub w przychodni . . . . . do 1,75 zł.
- 2) za poradę lekarza w domu chorego . . . . . „ 3,75 „
- 3) w przypadkach gdy wizyta lekarza u chorego trwała dłużej niż godzinę (wyjazdy i t. p.), za pierwszą godzinę . . . . . „ 3,75 „
a za każde następne ukończone $\frac{1}{2}$ godziny . . . . . „ 2,50 „
w Warszawie, Łodzi, Lwowie, Krakowie, Poznaniu i w Wilnie podwyższa się tę takse, która wraz z kosztami przejazdu lekarza do chorego wynosi „ 4,— „
Nadto w Warszawie na terenie Komisarjatów P. P. od XVI do XXVI włącznie, o ile lekarz zamieszkuje daleko od miejsca zamieszkania chorego, podwyższa się tę takse łącznie z kosztem przejazdu lekarza do chorego . . . . . „ 5,— „
- 4) za wizyty w nagłych wypadkach, dokonane w niedzielę lub święto rz.-kat., gdy lekarz otrzymał wezwanie w niedzielę lub święto, opłata, określona w pkt. 2) i 3), zostaje podwyższona o 50%, a za wizyty w nagłych przypadkach, dokonane w nocy między godz. 20 i 7, gdy wezwanie lekarz otrzymał w tym czasie, opłata zostaje podwyższona o 100% od norm, przewidzianych w poprzednich punktach;
- 5) jeżeli w mieszkaniu chorego, do którego lekarz przybył, jest chora druga osoba, uprawniona do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej, to za poradę jej udzieloną lekarz likwiduje tak, jak w pkt. 1) bez względu na to, czy za pierwszą osobą chorą likwiduje według pkt. 2), 3) lub 4) czyli . . . . . „ 1,75 „

Nadto za dokonane zabiegi chirurgiczne lub akuszerjno-ginekologiczne podczas pierwszej wizyty lekarz otrzymuje dodatkową opłatę w następującej wysokości:

6) Za wszystkie zastrzyki zarówno podskórne, domięśniowe jak i dożylnie z wyjątkiem zastrzyków przeciwdyfterytycznych i wlewań dożylnych związków pochodnych arsenobenzenowych	„ 1,75 „
Za zastrzyki przeciwdyfterytyczne i wlewania dożylnie związków pochodnych arsenobenzenowych	„ 5,— „
7) Za drobne zabiegi chirurgiczne lub akuszeryjno-ginekologiczne, jak opatrunki chirurgiczne, przecięcie ropnia, usunięcie resztek po poronieniu, przerwanie pęcherza płodowego, wprowadzenie przepukliny, tamponada pochwy	„ 5,— „
8) Za większe zabiegi, jak opatrunki ustalające, nstawienie zwichnięcia, wypompowanie wysięku, skrobanka macicy, szycie krocza, wyjęcie przyrośniętego łożyska, tamponada macicy	„ 10,— „
9) Za duże zabiegi akuszeryjne, jak obrót płodu, nałożenie kleszczy, wymóżdżenie płodu lub jego rozkawałkowanie	„ 20,— „

Jeżeli zabieg lekarski został dokonany podczas wizyty następnej po pierwszej wizycie, do opłaty za zabieg nie dolicza się opłaty za wizytę, w czasie której został on dokonany.

Wysokość miesięcznej opłaty ryczałtowej, którą Urząd Wojewódzki ustala z poszczególnym lekarzem zapomocą umowy pisemnej, nie może przewyższać kwoty, jaką dany lekarz otrzymałby po obliczeniu udzielonych przez tego lekarza porad i zabiegów lekarskich w ciągu miesiąca według taksy opłat jednostkowych. Wytyczną orjentacyjną w tym wypadku jest liczba porad i zabiegów, jaką udzielał lekarz, będący poprzednio na danem stanowisku.

W przypadku, gdy opłata ryczałtowa przewyższa w następnych miesiącach kwotę, jaką należałoby wypłacić danemu lekarzowi po obliczeniu dokonanej przez niego pracy, według taksy jednostkowej, należy umowę z nim rozwiązać i zawrzeć nową, odpowiednio niższą od poprzedniej, bądź ustalić z nim rozrachunek na podstawie opłat jednostkowych.

Wypłatę wynagrodzenia lekarzy (położnych) umówionych uskutecznie właściwy Urząd Wojewódzki (Komisarjat Rządu, Komisarjat Generalny R. P.) po przedłożeniu przez lekarza (położną) zestawienia rachunkowego wraz z należycie wypełnionemi odcinkami kart porad. Zestawienia te winni lekarze (położne) przedkładać Wojewódzkim Wydziałom Zdrowia w ciągu najdalej 10 dni po skończeniu miesiąca.

Przed wystawieniem asygnacji wszelkie rachunki, związane z państwową pomocą lekarską, winny być sprawdzone przez Wojewódzki Wydział Zdrowia i Oddział Budżetowo-Gospodarczy w myśl § 24 części I przepisów rachunkowo-kasowych (Monitor Polski Nr. 285 z 1921 r.).

Naczelnicy Wojewódzkich Wydziałów Zdrowia nie mogą pełnić obowiązków lekarza umówionego.

Do § 4. Karta porady posiada jednolity wzór dla wszystkich urzędów państwowych.

Dostarczanie kart porad poszczególnym urzędowi państwowemu dokonywują Wydziały Ogólne Urzędów Wojewódzkich na podstawie zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 24. II. 1927 r. (Monitor Polski Nr. 58 z 1927 r.).

Funkcjonariuszowi państwowemu lub członkowi jego rodziny wydaje kartę porady w zwykłych warunkach urzadu, w którym dany funkcjonariusz pracuje. W przypadku, gdy funkcjonariusz lub członek jego rodziny, uprawniony do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej, znajduje się poza siedzibą swego urzędu, kartę porady wydaje mu lekarz powiatowy starostwa, na którego terenie dana osoba przebywa, za okazaniem dowodu, wymienionego w § 1 niniejszego okólnika. Funkcjonariuszowi, przebywającemu w zdrojowisku państwowym, kartę porady wydaje dyrekcja zakładu zdrojowego.

Kartę porady emerytowanemu funkcjonariuszowi państwowemu wydaje lekarz powiatowy tego starostwa, na którego terenie emeryt przebywa, na podstawie okazania dekretu emerytalnego, osteplowanego przez Urząd Wojewódzki (Komisarjat Rządu, Komisarjat Generalny R. P.) na podstawie § 1 niniejszego okólnika.

Urzędnik, który wydaje kartę porady, winien każdorazowo sprawdzić, czy petentowi przysługuje prawo do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej, funkcjonariusz zaś, jeśli bierze kartę porady dla członka swej rodziny, winien podpisać na odcinku karty porady, który pozostaje w urzędzie, że dana osoba nie jest ubezpieczona w Kasie Chorych.

Wystawiający kartę porady winien dokładnie ją wypełnić pod osobistą odpowiedzialnością za wszelkie konsekwencje, jakie mogą wyniknąć w związku z nieodpowiedniem jej wydaniem.

Do § 7. Leczenie Szpitalne na koszt Skarbu Państwa osób, wymienionych w § 1 rozporządzenia, może odbywać się jedynie na podstawie karty skierowania i jedynie w szpitalu publicznym lub w zakładzie leczniczym, uznanym dla tego celu przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Zakładami leczniczymi, uznanymi przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych są następujące:

- 1) Szpital Ujazdowski w Warszawie,
- 2) „ im. Marszałka Piłsudskiego w Warszawie,
- 3) „ dla dzieci im. Bersonów i Baumanów w Warszawie,
- 4) Sanatorium przeciwgruźlicze miejskie w Otwocku,
- 5) Policyjny Dom Zdrowia w Otwocku,
- 6) Sanatorium przeciwgruźlicze w Rudce,
- 7) „ dla dzieci św. Tadeusza w Ciechocinku,
- 8) Szpital O. O. Bonifratrów w Katowicach — Bogucicach,
- 9) „ św. Jadwigi w Królewskiej Hucie,

- 10) Szpital O. O. Bonifratrów w Cieszynie,
- 11) „ S. S. Elżbietanek w Cieszynie,
- 12) Dom Zdrowia Kasy Chorych w Bystrej,
- 13) Dom Zdrowia Stowarzyszenia Urzędników Państwowych w Zakopanem,
- 14) „Sanato“ w Zakopanem,
- 15) Policyjny Dom Zdrowia w Zakopanem,
- 16) Dziecięcy Zakład Leczniczy U. J. w Zakopanem,
- 17) Sanatorium Polskiego Czerwonego Krzyża w Zakopanem,
- 18) Sanatorium Związku Pol. Nauczycielstwa Szkół Powszechn. w Zakopanem,
- 19) Dom Zdrowia „Modrzejów“ w Zakopanem,
- 20) Szpital Polskiego Czerwonego Krzyża w Brześciu n/B.
- 21) „ „ „ „ w Białymstoku,
- 22) Lecznica dla chorych płucnych w Smukale pod Bydgoszczą,
- 23) „ „ „ „ pod Obornikami,
- 24) Zakład leczniczy dla alkoholików w Gościejewie,
- 25) Sanatorium „Staszycówka“ w Łudwikowie,
- 26) „ dla płucno-chorych w Chodzieży,
- 27) Zakład dla dzieci św. Józefa w Poznaniu,
- 28) Dom Zdrowia dla dzieci w Ustroniu,
- 29) Policyjny Dom Zdrowia w Tatarowie,
- 30) Szpital św. Mikołaja w Busku,
- 31) Kolonja lecznicza dla dzieci w Busku,
- 32) Policyjny Dom Zdrowia w Busku,
- 33) Sanatorium dla gruźlików w Hołosku,
- 34) wszystkie kliniki uniwersyteckie w ramach pomocy lekarskiej, zakreślonych w § 2 rozporządzenia, oraz
- 35) Panowie Wojewodowie: w Katowicach, Toruniu, Łodzi i w Kielcach, oraz Pan Komisarz Generalny R. P. w Gdańsku są upoważnieni aż do odwołania do traktowania na równi z zakładami leczniczymi i uznaniami niektórych szpitali kongregacyjnych i Kas Chorych, które znajdują się na podległym im terenie.

Jeśli funkcjonariusz państwowy lub członek jego rodziny przeprowadził leczenie poza organizacją państwowej pomocy lekarskiej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie ustępu 6 § 7 rozporządzenia może przyznać w drodze wyjątku zwrot kosztów leczenia jedynie w tym przypadku, gdy leczenie to odbyło się (bez karty skierowania) w szpitalu publicznym lub w zakładzie leczniczym uznanym.

Przeciętna opłat dziennych szpitali publicznych, jaką ogłasza Urząd Wojewódzki w Dzienniku Wojewódzkim, winna uwzględniać różnicę w opłacie na oddziale wewnętrznym, chirurgicznym i t. p., na wzór taksy stosowanej w szpitalach publicznych.

Właściwym organem, obowiązany regulować należność zakładów leczniczych za leczenie osób, wymienionych w § 1 rozporządzenia, jest ten Urząd Wojewódzki, na którego terenie odbyło się leczenie. Do wypłacenia zaś przyznanego zwrotu kosztów leczenia funkcjonariuszowi lub członkowi jego rodziny jest obowiązany ten Urząd Wojewódzki, na którego terenie pracuje funkcjonariusz.

Udzielanie zapomóg na leczenie z kredytów państwowej pomocy lekarskiej jest niedopuszczalne.

Do § 8. Umieszczenie funkcjonariusza państwowego lub członka jego rodziny na koszt Skarbu Państwa w szpitalu publicznym lub w zakładzie leczniczym uznanym może odbyć się jedynie zapomocą karty skierowania, której wzór jest jednolity dla wszystkich urzędów państwowych.

Do wystawiania kart skierowań nie są uprawnieni lekarze umówieni, wydają oni jedynie zaświadczenie o potrzebie umieszczenia danego chorego w zakładzie leczniczym, a na podstawie tego zaświadczenia kartę skierowania wydaje lekarz powiatowy.

W wypadku wątpliwym lekarz powiatowy winien sprawę wraz z wnioskiem lekarza umówionego przelać bezzwłocznie do dyspozycji Urzędu Wojewódzkiego, który może ewentualnie zbadać daną osobę przez specjalnie delegowanego w tym celu lekarza urzędowego.

Lekarz powiatowy jest obowiązany wypełnić kartę skierowania dokładnie, zaznaczając na niej przypuszczalny okres leczenia w zakładzie. Przytem przy wręczaniu zainteresowanemu karty skierowania lekarz powiatowy winien pouczyć go, iż przed wyjazdem chorego do wskazanego na karcie zakładu należy porozumieć się z zarządem tego zakładu co do wolnego miejsca i warunków przyjęcia, gdyż w razie ewentualnego nieprzyjęcia chorego przez wymieniony zakład z powodu niezarezerwowania sobie w nim przez chorego miejsca Skarb Państwa nie ponosi konsekwencji.

Kierować chorych na leczenie klimatyczne lub kąpielowe na koszt Skarbu Państwa do zakładów, znajdujących się w miejscowościach klimatycznych, jak Zakopane, Otwock, Busk, Bystra, Rudka, Ustronie i t. p., można jedynie w razach istotnej potrzeby, stwierdzonej na podstawie wyniku odpowiednich analiz lekarskich. W razie konieczności wysłania do jednej z wyżej wymienionych miejscowości dwóch lub więcej członków rodziny funkcjonariusza lub funkcjonariusza i członka jego rodziny jednocześnie albo w odstępie czasu 2-ch miesięcy, skierowanie dalszych poza pierwszą z tych osób może nastąpić jedynie po otrzymaniu każdorazowo zgody Departamentu Służby Zdrowia.

W Warszawie, wobec specjalnych warunków miejscowych, wskazane wyżej funkcje lekarza powiatowego spełnia Komisarjat Rządu m. st. Warszawy.

Z policyjnych domów zdrowia korzystać mogą tylko funkcjonariusze Policji Państwowej i członkowie ich rodzin.

Leczenie szpitalne emerytowanych funkcjonariuszów państwowych chorych umysłowo odbywa się zasadniczo nie na koszt państwowej pomocy lekarskiej, unormowanej niniejszem rozporządzeniem, lecz z kredytów części 18 budżetu Skarbu Państwa § 1 względnie § 2 w myśl art. 42 ustawy z dnia 11. XII. 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 380 z r. 1931). Tryb postępowania przy umieszczeniu chorego umysłowo emerytowanego funkcjonariusza państwowego w zakładzie leczniczym dla umysłowo chorych jest ustalony okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 126 z dnia 13. VII. 1928 r. Nr. OP. 4091/1-R-28 (Zbiór zarządzeń Min. Spraw Wewn. str. 668).

W związku z obowiązkiem wystawiania kart skierowań przez lekarzy powiatowych powiatowe władze administracji ogólnej winny prowadzić ewidencję wydawanych kart skierowań.

Od osób, posiadających karty skierowania, szpitalom publicznym i zakładom leczniczym uznanym nie wolno pobierać z góry tej części opłaty za leczenie, którą pokrywa Skarb Państwa.

Do § 9. Przedłużenie czasu leczenia szpitalnego w ramach § 9 poza okres, wskazany w karcie skierowania, może być udzielone przez lekarza powiatowego tego starostwa, na którego terenie znajduje się dany zakład leczniczy, na wniosek zarządu tego zakładu o konieczności dalszego przebywania chorego w zakładzie oraz po sprawdzeniu przez lekarza powiatowego u władzy, która wydała kartę skierowania, czy danej osobie przysługuje prawo do dalszego leczenia szpitalnego na koszt Skarbu Państwa.

Do § 10. Położne umówione otrzymują za przyjęcie porodu i opiekę w okresie połogu do 25,— zł., w miastach wojewódzkich do 40,— zł., a w m. st. Warszawie do 50,— zł.

Przy obliczaniu 25% sumy, podlegającej zwrotowi w wypadkach korzystania z położnej umówionej (ustęp drugi art. 10), należy przestępca, aby wszystkie wydatki, związane z odbytym porodem, nie przekraczały sumy, obliczonej według zasad pkt. 3 art. 10.

Jeżeli zostanie stwierdzone, że położnica mogła skorzystać z państwowej pomocy lekarskiej, a mimo to odbyła poród poza organizacją państwowej pomocy lekarskiej, koszty takiego porodu nie będą przez Skarb Państwa pokryte.

Do § 11. Lekarzem powiatowym w rozumieniu niniejszego paragrafu jest lekarz zdrojowy państwowego zakładu zdrojowego.

Rozporządzenie nie przewiduje ulg kąpielowych na koszt Skarbu Państwa w zakładach zdrojowych niepaństwowych.

Do § 12. Rozporządzenie nie przewiduje pokrywania przez Skarb Państwa kosztów leków i środków opatrunkowych, przepisanych przez lekarzy umówionych na kartę porady.

Pod lekami i środkami opatrunkowymi, które lekarz umówiony może użyć na koszt Skarbu Państwa w przychodni lub w gabinecie lekarskim, należy rozumieć tylko takie leki i środki, jak jodyna, eter

i alkohol (przy zastrzykach i opatrunkach), maści zwykłe, lignina, gaza i t. p., natomiast nie należy rozumieć leków i środków, przepisanych choremu do jego użytku indywidualnego.

Do § 13. Na podstawie niniejszego paragrafu wojewódzkie władze administracji ogólnej są upoważnione do zorganizowania i utrzymywania w większych miastach we własnym zakresie działania gabinetów lekarskich, opartych na zasadzie samowystarczalności, w których chorzy funkcjonariusze państwowi i członkowie ich rodzin mogliby korzystać za minimalną opłatą z pomocy lekarskiej w jak najszerszym zakresie.

Za porady i zabiegi lekarskie, dokonane w tych gabinetach lekarskich, Skarb Państwa zwraca koszt w wysokości, ustalonej niniejszym zarządzeniem za porady i zabiegi lekarzy i położnych umówionych, o ile wchodzi one w zakres pomocy lekarskiej, określony w § 2 rozporządzenia.

Do § 15. Jeżeli funkcjonariusz państwowy dozna nieszczęśliwego wypadku w czasie i wskutek pełnienia służby państwowej, Skarb Państwa pokrywa 100% kosztów leczenia, jednak w zakresie świadczeń, określonych w § 2 rozporządzenia.

Stwierdzenie, iż nieszczęśliwy wypadek nastąpił istotnie w czasie i wskutek pełnienia służby, winno być dokonane przez właściwego lekarza powiatowego lub przez komisję lekarską.

Do § 17. Za leczenie, które zostało przeprowadzone poza granicami Państwa Polskiego, Skarb Państwa nie zwraca żadnych kosztów.

Do § 19. Z dniem ogłoszenia niniejszego okólnika tracą moc obowiązującą wszystkie okólniki i zarządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, wydane na podstawie dotychczasowych rozporządzeń Rady Ministrów o państwowej pomocy lekarskiej dla funkcjonariuszów państwowych i członków ich rodzin, o ile stanowią one inaczej, niż okólnik obecny, a w szczególności zostają uchylone poniższe okólniki i zarządzenia, ogłoszone w Zbiorze Zarządzeń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych: Nr. Z. O. 7620/26 z dnia 6. XI. 1926 r., Z. O. 8127/26 z dnia 8. I. 1927 r., Z. O. 4165/27 z dnia 8. IX. 1927 r., Z. O. 3411/27 z dnia 23. IX. 1927 r., Z. O. 4823/27 z dnia 27. IX. 1927 r., Z. O. 5147/27 z dnia 17. X. 1927 r., Z. O. 4868/27 z dnia 28. X. 1927 r., Z. O. 6084/27 z dnia 17. XI. 1927 r., Z. O. 7311/27 z dnia 22. XII. 1927 r., Z. O. 342/28 z dnia 18. I. 1928 r., Z. O. 2805/28 z dnia 25. VI. 1927 r., ZF. 161/28 z dnia 7. II. 1928 r., Z. O. 2379/29 z dnia 19. VI. 1929 r. i Z. O. 1477/30 z dnia 16. V. 1930 r. (str. 662—704).

MINISTER:

(—) *Bronisław Pieracki.*

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

Warszawa, dnia 17 czerwca 1932 r.
Nr. BP-9074/32

**Państwowa pomoc lekarska dla
funkcjonariuszów państwowych**

Przesyła się z prośbą o podanie do wiadomości wszystkim podległym sobie urzędnikom i funkcjonariuszom niższemu, uprawnionym do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej dla funkcjonariuszów państwowych.

Szef Biura Personalnego

(—) *Dr. A. Owsionka.*

O K Ó Ł N I K

do Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych oraz Panów Inspektorów Szkolnych.

Podając do wiadomości powyższe przepisy o pomocy lekarskiej dla funkcjonariuszów państwowych, polecam zaznajomić z ich treścią podwładnych nauczycieli i funkcjonariuszów.

Toruń, dnia 27 czerwca 1932 r. Nr. O-13973/32.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) *F. Śliwiński*

p. o. Naczelnika Wydziału.

119.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

Warszawa

Odpis.

O K Ó Ł N I K Nr. 103

z dnia 17 czerwca 1932 r. (I Org.-1412/2/32)

o zakupach zagranicznych.

Komitet Ekonomiczny Ministrów na posiedzeniu w dniu 19-go marca 1932 r. powziął w sprawie zakupów zagranicznych, następującą uchwałę:

1. Komitet Ekonomiczny Ministrów uchwala poniżej podaną instrukcję ogólną w sprawie zakupów zagranicznych przez wszystkie instytucje państwowe.

2. Komitet Ekonomiczny Ministrów poleca Ministrowi Spraw Wewnętrznych zastosowanie w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu postanowień powyższej instrukcji do zakupów zagranicznych, dokonywanych przez instytucje samorządowe.

3. Wykonanie niniejszej uchwały poleca się Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych.

INSTRUKCJA OGÓLNA w sprawie zakupów zagranicznych.

§ 1. Nabywanie przez wszystkie instytucje państwowe (władze centralne, podległe im urzędy, przedsiębiorstwa państwowe skomercjalizowane i nieskomercjalizowane oraz wszelkie instytucje państwowe) przedmiotów pochodzenia zagranicznego może się odbywać wyłącznie z zachowaniem przepisów, zawartych w niniejszej instrukcji.

§ 2. Jako zakup przedmiotu pochodzenia zagranicznego należy zasadniczo uważać nabycie surowców, półfabrykatów, wyrobów gotowych oraz innych materiałów, pochodzących częściowo lub w całości z poza obszaru Rzeczypospolitej Polskiej, choćby nawet były nabyte w kraju.

§ 3. Minister Przemysłu i Handlu na wniosek zainteresowanego Ministra ustali, że zakup niektórych przedmiotów pochodzenia zagranicznego nie podlega przepisom niniejszej instrukcji.

§ 4. Minister Przemysłu i Handlu orzeka, jakie przedmioty, wyrabiane w całości lub częściowo z surowców i półfabrykatów pochodzenia zagranicznego, mogą być uważane za przedmioty pochodzenia krajowego.

§ 5. Przy zawieraniu umów z dostawcami przedmiotów pochodzenia krajowego należy bezwarunkowo umieszczać klauzulę, obowiązującą dostawców do wykonania dostarczanych przedmiotów wyłącznie z surowców i półfabrykatów pochodzenia krajowego. Wyjątki od powyższego przepisu są dopuszczalne zgodnie z postanowieniami § 4.

§ 6. W razie uzasadnionej konieczności zakupu przedmiotów pochodzenia zagranicznego z wyjątkiem wyłączonych w myśl § 3, powinna zainteresowana instytucja państwowa przed zawarciem umowy zwrócić się do Ministerstwa Przemysłu i Handlu w trybie, który ustali Minister Przemysłu i Handlu, z wnioskiem o wyrażenie zgody na dokonanie zakupu. Dopiero po uzyskaniu zgody Ministerstwa Przemysłu i Handlu może zainteresowana instytucja przystąpić do zakupu, jako też wystąpić z ewentualnym wnioskiem do Ministerstwa Skarbu o przyznanie ulg celnych, o ile one przysługują, względnie do Ministerstwa Przemysłu i Handlu o pozwolenie na przywóz towarów reglamentowanych.

§ 7. Zakupywane przedmioty pochodzenia zagranicznego powinny zasadniczo pochodzić z krajów, z którymi Polska posiada ure-

gulowane stosunki handlowe. W razie konieczności zakupu w innych krajach, należy tę okoliczność uzasadnić we wniosku do Ministerstwa Przemysłu i Handlu, zgłoszonym w myśl § 6.

§ 8. Sprawy nieuzasadnione przedstawia Minister Przemysłu i Handlu Komitetowi Ekonomicznemu Ministrów do decyzji.

§ 9. Ewidencję zakupów zagranicznych prowadzi Ministerstwo Przemysłu i Handlu i co trzy miesiące przedstawia Komitetowi Ekonomicznemu Ministrów.

§ 10. Nadzór nad przestrzeganiem niniejszej instrukcji powierza się poszczególnym Ministrom, każdemu w zakresie jego działania.

Podając powyższą instrukcję do wiadomości, polecam jak najściślej przestrzeganie zasad w niej ustalonych.

Wyszczególnienie przedmiotów pochodzenia zagranicznego, nie podlegających niniejszej instrukcji (§ 3) jako też przedmiotów, wyrobianych w całości lub częściowo z surowców i półfabrykatów pochodzenia zagranicznego, które uważane są za przedmioty pochodzenia krajowego (§ 4), podane będzie oddzielnie do wiadomości.

MINISTER:

(—) Jędrzejewicz.

O K Ó Ł N I K

do Dyrekcyj państwowych szkół średnich, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych oraz Panów Inspektorów Szkolnych.

Podaję powyższe zarządzenie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wiadomości i ścisłego przestrzegania.

Toruń, dnia 19 lipca 1932 roku. Nr. O-15730/32.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) Br. Biedowicz

Naczelnik Wydziału.

120.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

Warszawa

O K Ó Ł N I K Nr. 114

z dnia 7 lipca 1932 r. (I. R.-6280/32)

**wyjaśniający rozporządzenie o należnościach za podróże
służbowe, delegacje i przeniesienia.**

Ministerstwo przesyła do wiadomości i stosowania pismo Ministerstwa Skarbu z dnia 7 czerwca 1932 r. Nr. D. III. 6789/1/32, zawierające wyjaśnienia do §§-ów 10, 15, 17 i 18 (ustęp trzeci) rozporzą-

dzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 826) o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia funkcjonariuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych.

Załącznik

Za Naczelnika Wydziału

(—) F. Borowiecki

Radca Ministerjalny

Ministerstwo Skarbu

Odpis

Warszawa, dnia 7 czerwca 1932 r.

L. dz. D. III. 6789/1/32.

Do

Należności za podróże
służbowe, delegacje
i przeniesienia.

*Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzplitej,
Biura Sejmu i Senatu, Najwyższej Izby
Kontroli, Prezydjum Rady Ministrów
i wszystkich Ministerstw.*

Wskutek wątpliwości podniesionych przez niektóre władze państwowe w sprawie przepisów o należnościach za podróże służbowe, Ministerstwo Skarbu, na zasadzie § 28 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 826) o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia funkcjonariuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych — wyjaśnia co następuje:

Do § 10 rozporządzenia.

Zapłaty, że funkcyjnarjuszowi należy się kwota odpowiadająca cenie biletu klasy, przyznanej w rozporządzeniu, niezależnie od okoliczności, czy faktycznie użył tej lub niższej klasy, nie znajduje uzasadnienia w postanowieniu § 10. Paragraf ten bowiem wyraźnie używa wyrażenia „zwrot”, które pod względem gramatycznym oznacza — jak to zaznaczył Najwyższy Trybunał Administracyjny w motywach wyroku z dnia 29 maja 1928 r. L. rej. 2701/27 — „wyplacenie kwoty faktycznie wydatkowanej” (wyrok ten był podany do ogólnej wiadomości okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 30 lipca 1928 roku L. D. III. 2190/1).

Użycie tego wyrażenia w omawianym paragrafie nie jest przypadkowe. Powtarza się ono konsekwentnie we wszystkich paragrafach, mówiących o kosztach przejazdu, poczynając od § 2, wyliczającego rodzaje przysługujących należności. Gdyby intencją rozporządzenia było traktowanie ceny biletu jako ryczałtu na koszt przejazdu kolejną, niezależnie od faktu przejazdu tą lub niższą klasą, to niezawodnie znalazłaby ona swój wyraz, jak to się stało np. w §§ 9 i 15 gdzie chodzi o ryczałt na koszt dojazdu z miasta do dworca lub w § 19, gdzie chodzi o ryczałt na koszt przesiedlenia.

Z powyższego wynika, że zwrot kosztów przejazdu kolejną lub statkiem nie jest unormowany **ryczałtem**, lecz w ten sposób, że funkcyjnarjusz państwowy ma prawo używania tej klasy pociągu

lub statku, którą mu przepis ze względów publiczno-prawnych przyznaje, oraz, że użycie niższej klasy od przyznanej nie daje prawa do żądania od Skarbu Państwa różnicy ceny biletu.

W tym stanie rzeczy gdy więc zostanie stwierdzone, że funkcjonariusz, mający np. prawo użycia na koszt Skarbu Państwa I kl., użył faktycznie niższej klasy, lub że nie mógł użyć niższej klasy, ponieważ na danej linii kolejowej nie kursują wagony I klasy — należy zwracać cenę biletu fatycznie użytej klasy.

Do § 15 rozporządzenia.

1. Ryczałt na koszt dojazdu do dworca kolejowego, stacji autobusowej lub lotniczej należy przyznawać tylko wówczas, gdy daną miejscowością jest miasto, a nie wieś. Paragraf 15, normujący omawiany ryczałt, wyraźnie zaznacza w ustępie, że ryczałt przyznaje się „na koszt dojazdu do dworca . . . . .” wobec czego przez wyraz „miejscowość” użyty w ustępie trzecim, należy zrozumieć także tylko miasto, a nie wieś.

2. Omawiany ryczałt ma swój cel wyraźnie określony w podanym przepisie, mianowicie: pokrycie kosztów dojazdu z miasta do dworca kolejowego . . . . . względnie z dworca kolejowego . . . . . do miasta. O ile zatem funkcjonariusz jedzie koleją celem odbycia na dworcu kolejowym w danej miejscowości czynności komisyjnej (np. urzędnik Dyrekcji Poczty i Telegrafów celem kontroli pocztowego urzędu dworcowego) lub celem pełnienia czynności komisyjnej w czasie trwania jazdy koleją (np. żandarm celem kontroli ruchu osobowego na danej linii kolejowej, funkcjonariusz celny celem konwojowania towaru do danej stacji kolejowej) i nie ma potrzeby udawania się z dworca kolejowego do miasta (np. na nocleg do hotelu) — nie należy przyznawać w takich i w tym podobnych wypadkach ryczałtu na dojazdy w danej miejscowości.

Do § 17 rozporządzenia.

Przepis ten dotyczy wyłącznie osób, które — jak to wyraźnie zaznaczono w przepisie — najpierw są delegowane do danej miejscowości, a następnie do tej miejscowości przeniesione. Przepis ten nie może zatem mieć odpowiedniego zastosowania do funkcjonariuszów, którzy tym warunkom nie odpowiadają, t. j. do funkcjonariuszów, których przeniesienie do nowej miejscowości odbywa się wprost, bez uprzedniej delegacji do tej miejscowości.

Do § 18 ustęp trzeci rozporządzenia.

Przedstawienie przez funkcjonariusza zaświadczenia urzędu gminnego (magistratu), że w danej miejscowości nie ma hotelu, pensjonatu lub domu noclegowego, nie jest wystarczające, gdyż w myśl powyższego przepisu funkcjonariusz, wyjeżdżający na nocleg do innej miejscowości winien swój wyjazd uzasadnić zaświadczeniem urzędu gminnego (magistratu), **stwierdzającym, że „w danej miejscowości nie można znaleźć noclegu”.**

Podając powyższe wyjaśnienia do wiadomości, Ministerstwo Skarbu uprasza o wydanie zarządzeń.

(—) *Starzyński*
Podsekretarz Stanu

Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu

OKÓLNIK

do Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych oraz Panów Inspektorów Szkolnych.

Podaję powyższe pismo Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wiadomości i przestrzegania.

Toruń, dnia 19 lipca 1932 r. Nr. O-15813/32.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) *St. Wiśniewski*
Okręgowy Wizytator Szkół

121.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
Warszawa

Odpis

OKÓLNIK Nr. 107

z dnia 24 czerwca 1932 r. (II S-2833/32)

w sprawie zabezpieczenia szkół przed kradzieżą.

Wobec coraz częściej powtarzających się wypadków kradzieży w państwowych szkołach średnich ogólnokształcących i zawodowych oraz w zakładach kształcenia nauczycieli zechce Kuratorjum zwrócić uwagę dyrekcjom tych szkół, by zastosowały w większym stopniu, niż dotychczas środki bezpieczeństwa nad powierzonymi im zakładami, a przede wszystkim, by nie przechowywały pieniędzy skarbowych lub pochodzących ze zbiorów wśród młodzieży na cele humanitarno-społeczne, w podręcznych kasach, niedostatecznie zabezpieczonych przed kradzieżą.

W wypadku stwierdzenia kradzieży winna Dyrekcja poszkodowanego zakładu, niezależnie od wdrożonego dochodzenia policyjnego, przeprowadzić dochodzenie służbowe w celu ustalenia okoliczności, przy których kradzieże popełniono, a w szczególności wyjaśnienia, czy poniesione straty nie zostały spowodowane brakiem nadzoru oraz wogóle zaniedbaniem niezbędnych środków ostrożności ze strony władz szkolnych.

Protokoły dochodzenia winny Dyrekcje szkół przysyłać do Kuratorium wraz ze szczegółowym sprawozdaniem o kradzieży.

Naczelnik Wydziału
(—) W. Gałęcki.

O K Ó Ł N I K

do Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli oraz szkół zawodowych.

Podaję powyższy okólnik do wiadomości i ścisłego przestrzegania.

Toruń, dnia 5 lipca 1932 r. Nr. O-14841/32.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) F. Śliwiński
p. o. Naczelnika Wydziału.

122.

Odpis z odpisu.

Ministerstwo Spraw Wojskowych

Warszawa, dnia 31 maja 1932 r.

Państwowy Urząd
Wychowania Fizycznego
i Przysposobienia Wojskowego

L. dz. 250-wyszk.
Tel. 9—47-43

Celem ujednostajnienia nazw i oznaczeń używanych w przysposobieniu wojskowym zarządzam stosowanie w instrukcjach wyszkoleniowych, podręczniku p. w., podczas szkolenia, w potocznym trybie p. w. następujących określeń:

„**Hufiec**” p. w. na oznaczenie jednostki p. w. stowarzyszonej i niestowarzyszonej, nieujętej w organizację wojskową (drużynę, pluton, kompanję). Np. „Hufiec p. w. gimnazjum Reja”. „Hufiec p. w. Związku Strzeleckiego oddziału Warszawa-Grochów”. „Hufiec p. w. Zalesie”.

Związek lub organizacja łączy wszystkich członków danej miejscowości, dzielnicy, w oddziały, część tych oddziałów stanowią „Hufce p. w.”, obejmujące członków związku, ćwiczących w p. w.

W celach wyszkoleniowych mogą być hufce łączone w drużyny, plutony, kompanje.

„**Junak**” oznacza członka p. w., należącego do hufca p. w.

„**Junak młody**” oznacza członka p. w. I stop. p. w.

„**Junak starszy**” oznacza członka p. w. II stop. p. w.

„**Strzelec**” oznacza absolwenta II stop. p. w.

Zasadniczo używa się określenia „Junak” na oznaczenie członka p. w. I i II stopnia p. w., dodając „młodszy” i „starszy” dla podkreślenia różnicy wykształcenia.

„Szkoła młodszych” oznacza I stop. p. w.

„Szkoła starszych” oznacza II stop. p. w.

Do chwili uwzględnienia zarządzenia z odpowiednimi władzami pozostaje w przepisach organizacyjnych określenie „jednostka p. w.” i „członek p. w.”,

Dyrektor Państwowego Urzędu
Wych. Fiz. i Przysp. Wojsk.

(—) Kiliński, Płk. Dypl.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

Warszawa, dnia 13 czerwca 1932 r.
Nr. I. WF.-2442/32

Ujednolajnienie nazw
w przysposobieniu wojskowem.

do wiadomości.

Naczelnik Wydziału

(—) J. Błoński.

123.

OKÓLNİK

do Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych oraz Panów Inspektorów Szkolnych

w sprawie ubezpieczenia.

Podaję do wiadomości, że przy ubezpieczeniu młodzieży szkolnej należy narówni z innemi towarzystwami ubezpieczeniowemi uwzględnić Poznańsko-Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń S. Akc. w Poznaniu.

Świadczenia tego Towarzystwa wynoszą:

do zł. 5.000 — w razie stałego inwalidztwa,

„ „ 1.000 — na koszt pogrzebu w razie śmierci, spowodowanej wypadkiem,

„ „ 500 — na koszty leczenia.

Składka roczna od ucznia wynosi zł. 2.17 wraz z wszelkiemi kosztami i opłatą skarbową.

Toruń, dnia 5 lipca 1932 r. Nr. O-14844/32.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) F. Śliwiński

p. o. Naczelnika Wydziału.

124.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego   Odpis.

Warszawa, dnia 10 czerwca 1932 r.
Nr. I. WF. 1827/32

Zalecenie pisma „Na Tropie“.

Ministerstwo zezwala na rozpowszechnianie wśród młodzieży szkolnej dwutygodnika wydawanego przez Związek Harcerstwa Polskiego p. t. „Na Tropie“ i zaleca prenumerowanie tego wydawnictwa dla bibliotek, czytelní uczniowskich i drużyn harcerskich.

Adres redakcji i administracji: Katowice, ul. Szafranka, „Domek Harcerski“.

Podsekretarz Stanu
(—) *Kazimierz Pieracki.*

Do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych oraz P. P. Inspektorów Szkolnych.

Podaję powyższe pismo Ministerstwa W. R. i O. P. do wiadomości i zastosowania się.

Toruń, dnia 18 czerwca 1932 r.   Nr. O-13052/32.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Dr. M. Pollak.*

125.

O K Ó Ł N I K

do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących i szkół zawodowych oraz do Panów Inspektorów Szkolnych

w sprawie spółdzielni uczniowskich i sklepików szkolnych.

Aby uchronić ruch spółdzielczy przed spaczaniem jego podstaw ideowych, zarządzam na zasadzie okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. 973 z dnia 6 czerwca 1932 r. (II. P-4686/32), co następuje:

Przy organizowaniu i prowadzeniu spółdzielni uczniowskich należy przestrzegać czystych, ideowych zasad spółdzielczości, wobec czego jest rzeczą zupełnie niedopuszczalną i sprzeczną z ideowymi podstawami spółdzielczości prowadzenie na zysk obliczonych kramów uczniowskich. Podobne spaczenie idei spółdzielczości będzie dyskwalifikowało nauczycieli jako wychowawców i pociągało za sobą konsekwencje prawno-służbowe.

W szczególności jest rzeczą niedopuszczalną wywieranie na uczniów jakiegokolwiek przymusu — tak co do należenia do spółdzielni, jak również co do obowiązku zaopatrywania się w przybory,

zeszyty i inne pomoce szkolne wyłącznie w spółdzielni uczniowskiej. Jedyne drogą uświadczenia młodzieży o wartości ruchu spółdzielczego wogóle, popartego konkretnymi przykładami, można budzić zainteresowanie w kierunku tworzenia własnych spółdzielni i uzyskiwania dla nich coraz więcej członków.

Działalność spółdzielni pod względem organizacyjnym i rachunkowym musi być wzorowa tak, aby młodzież nie tylko praktycznie nabywała wprawy w prowadzeniu takich i podobnych organizacji społecznych, ale aby miała przykład sumiennego, pełnego poczucia odpowiedzialności wywiązywania się z przyjętych obowiązków społecznych i gospodarowania groszem społecznym.

Charakter spółdzielni uczniowskich zbliżać się winien pod względem organizacyjnym do spółdzielni normalnych. Porównując je między sobą przy użyciu sprawozdań rocznych i zamknięć rachunkowych, należy wyciągnąć z tego odpowiednie wnioski dla celów wychowawczych, np. obciążyć spółdzielnię odpowiednim podatkiem na pewne cele ogólno-szkolne (np. dożywianie, kolonie wakacyjne i t. d.) i podatek ten uwzględnić w kalkulacji spółdzielni szkolnej w takiej wysokości, w jakiej występuje koszt lokalu, administracji i podatek państwowy w kalkulacji normalnej spółdzielni i nie tylko należy przeprowadzić odpowiednią kalkulację — ale rzetelnie wypełniać ciężące zobowiązania.

Spółdzielnie uczniowskie, jako mające charakter wychowawczy, nie mogą być specjalnie uzależnione od spółdzielni nauczycielskich i zobowiązane do czynienia w nich jedynie potrzebnych zakupów.

Specjalnie należy zwrócić uwagę na sklepiki szkolne, nieoparte na zasadach spółdzielczych, a prowadzone przez nauczycielstwo względnie młodzież pod kierunkiem nauczycielstwa. Sklepiki takie, o ile tylko to jest możliwe, przekształcone być winny na sklepiki spółdzielcze. O ile pozostaną jeszcze w szkołach sklepiki niespółdzielcze, to żadną miarą nie mogą być prowadzone przez kogokolwiek z nauczycielstwa dla osobistego zysku, a ściśle zapiski w książkach rachunkowych każdego takiego sklepiku mają dać możliwość skontrolowania całości obrotu i zużycia osiągniętego zysku. Nauczycielstwo musi tak organizować i prowadzić wspólnie z młodzieżą spółdzielnie czy sklepiki szkolne, aby nie dawało podstaw do zarzutów, że działalność ta obliczona jest na własną materialną korzyść.

Toruń, dnia 8 sierpnia 1932 roku. Nr. O-16712/32.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) *St. Wiśniewski*
Okręgowy Wizytator Szkół.

126.

O K Ó L N I K

do Panów Inspektorów Szkolnych

w sprawie konkursów na nauczycieli więziennych.

Ministerstwo Sprawiedliwości pismem z dnia 17 czerwca 1932 r. L. III. K. W. 17559/86 zawiadomiło Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, że od początku roku szkolnego 1932/33

będą wolne stanowiska nauczycieli więziennych w liczbie 20. Wymagane są pełne kwalifikacje, przepisane dla nauczycieli szkół powszechnych. Do stanowisk tych przywiązane jest uposażenie służbowe według X stopnia.

O tem należy niezwłocznie powiadomić nauczycielstwo z nadmienieniem, że podania winny być bezzwłocznie wniesione drogą służbową do Ministerstwa Sprawiedliwości z powołaniem się na wymienione na wstępie pismo tego Ministerstwa.

Ostateczny termin nadsyłania podań do Ministerstwa Sprawiedliwości upływa z dniem 15 sierpnia b. r., wobec czego do Kuratorjum winny one wpłynąć kilka dni wcześniej.

Toruń, dnia 23 lipca 1932 r. Nr. I-16556/32.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) *St. Wiśniewski*

Okręgowy Wizytator Szkół.

127.

BANK POLSKI

Z a w i a d o m i e n i e .

W ostatnich dniach zatrzymano fałszywy banknot 20-złotowy z datą 20 czerwca 1932 r.

Typ I.

Falszyfikat jest wykonany na papierze odmiennego składu, gatunku i wyglądu aniżeli papier banknotu autentycznego.

Zamiast znaku wodnego z podobizną króla Kazimierza Wielkiego, widocznego na marginesie banknotów prawdziwych, znajduje się na falsyfikacie nieforemna plama tłuszczowa.

Portret Emilji Plater w medaljonie nie wykazuje wyrazistości z powodu złego cieniowania twarzy i włosów.

Rysunki zdobnicze, motywy roślinne, kompozycje festonowe i giloszowe są przerywane i miejscami zamazane.

Postacie alegoryczne na odwrotnej stronie falsyfikatu odtworzone są bardzo nieudolnie.

W napisach brak ostrości, linje liter są przerywane i rozlane.

W słowie „Dwadzieścia“ na odwrotnej stronie banknotu brak jest kreski nad literą „S“.

Podpisy odmienne, zniekształcone.

Numeracja wykonana jest farbą czarną, podczas gdy na banknotach autentycznych numeracja jest koloru ciemno-granatowego. Cyfry numeru są umieszczone za blisko siebie.

Falszyfikat, wykonany nieudolnie, jest łatwy do rozpoznania.

Warszawa, dnia 1 lipca 1932 r.

BANK POLSKI.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

Warszawa, dnia 9 lipca 1932 r.
Nr. I R-7234/32

**Falszyfikat biletu bankowego
20-złotowego.**

Powyższe zawiadomienie Banku Polskiego przesyła się do wiadomości z nadmienieniem, że mogą pojawić się falsyfikaty podobne do opisanego, lecz na innym papierze, lub też z pewnemi zmianami w wykonaniu rysunków.

Za Naczelnika Wydziału
(—) *F. Borowiecki*
Radca Ministerjalny.

O K Ó Ł N I K

do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych oraz Panów Inspektorów Szkolnych.

Podaję do wiadomości powyższe pismo Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Toruń, dnia 21 lipca 1932 r. Nr. O-16233/32.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *St. Wiśniewski*
Okręgowy Wizytator Szkół.

128.

RUCH SŁUŻBOWY

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego.

M i a n o w a n i:

Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego mianował dekretem z dnia 11-go lipca 1932 r. Nr. BP. 10666/32 **p. Dr. Michała Pollaka**, Kuratora Okręgu Szkolnego Pomorskiego, Kuratorem Okręgu Szkolnego Poznańskiego.

Z w o l n i e n i:

Władysław Tomaszewski, urzędnik w IX st. sł., w stanie nieczynnym, z dniem 30 czerwca 1932 r.

Ludwika Kuncowa, kancelistka w XI st. sł., w stanie nieczynnym, z dniem 2 lipca 1932 r.

Konkursy.

Ogłasza się konkurs na następujące stanowiska kierowników (czek) publicznych szkół powszechnych:

1. Kierowniczkę 7 klasowej publicznej szkoły powszechnej żeńskiej w Brodnicy.
2. Kierowniczkę 7 klasowej publicznej szkoły powszechnej żeńskiej w Chełmnie,
3. Kierownika 7 klasowej publicznej szkoły powszechnej męskiej w Chełmnie,
4. Kierownika 6 klasowej publicznej szkoły powszechnej w Zblewie, pow. starogardzkiego,
5. Kierownika 3 klasowej publicznej szkoły powszechnej w Bobowie, pow. starogardzkiego,
6. Kierownika 3 klasowej publicznej szkoły powszechnej w Orłowie, pow. wąbrzeskiego,
7. Kierownika 3 klasowej publicznej szkoły powszechnej w Książkach, pow. wąbrzeskiego,
8. Kierownika 7 klasowej publicznej szkoły powszechnej w Gdyni, przy ulicy Leśnej,
9. Kierownika 7 klasowej publicznej szkoły powszechnej w Gdyni, przy ulicy Witomińskiej,
10. Kierownika 3 klasowej publicznej szkoły powszechnej w Lebądku, pow. chojnicki.

Ubiegający się o stanowiska ad 1, 2, 3 i 4 kandydaci(cki) winni wykazać się wykształceniem z ukończenia conajmniej W. K. N. Przy obsadzaniu stanowisk pod 8 i 9 pierwszeństwo będą mieli absolwenci W. K. N.

Podania należy wnosić w drodze służbowej do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego w terminie sześciotygodniowym od daty ukazania się niniejszego „Dziennika Urzędowego“.

Ogólny wykaz P. O. S. uzyskanych w 1931 roku.

Województwo	Szko- ły	Woj- sko	Inni	Ra- zem	Ilość P.O.S. na 100000 miesz- kań- ców	Miej- sce pod wzgl. pro- cento- wym P.O.S.	Gę- stość zalu- dnie- nia na km ²	Uwagi:
Białystok	888	1352	281	2521	154	I.	51,1	Dane statystyczne odnośnie stanu ludności według spisu ludności z 1931 r.
Nowogródek	243	858	33	1134	107	II.	45,6	
Pomorze	554	203	385	1142	105	III.	66,3	
Poznań	1599	435	155	2189	104	IV.	79,7	
Lwów	1210	730	714	2654	85	V.	110,2	
Śląsk	350	367	383	1100	85	VI.	306,9	
Polesie	297	564	80	941	83	VII.	30,7	
Wilno	145	657	121	923	73	VIII.	44,1	
m. Warszawa	450	298	68	816	69	IX.	9431,3	
Lublin	335	316	193	864	35	X.	79,3	
Wołyń	190	440	76	706	34	XI.	58,4	
Warszawa	472	158	156	786	31	XII.	86,3	
Tarnopol	240	61	51	352	22	XIII.	98,2	
Łódź	309	195	50	554	21	XIV.	138,3	
Kielce	425	—*)	147	573	20	XV.	114,1	
Kraków	251	—	30	281	12	XVI.	131,6	
Stanisławów	49	—	4	53	4	XVII.	87,3	
Razem i przeciętnie	8028	6634	2927	17589	55		82,2	

*) Pewna ilość w 72 p. p. — ilości nie podano.

**Procentowy i ilościowy wykaz P. O. S.
uzyskanych z poza szkół i wojska.**

Województwo	Ilość uzyska- nych P.O.S.	Ilość P.O.S. na 1000000 miesz- kańców	Miej- sce	Gęstość zaludnie- nia na km ²
Pomorze	385	354	I.	66,3
Śląsk	383	295	II.	306,9
Lwów	714	228	III.	110,2
Białystok	281	171	IV.	51,1
Wilno	121	95	V.	44,1
Lublin	193	78	VI.	79,3
Poznań	155	73	VII.	79,7
Polesie	80	71	VIII.	30,7
Warszawa	156	62	IX.	86,3
m. Warszawa	68	58	X.	9431,3
Kielce	147	50	XI.	114,1
Wołyń	76	37	XII.	58,4
Tarnopol	51	32	XIII.	98,2
Nowogródek	33	31	XIV.	45,6
Łódź	50	19	XV.	138,3
Kraków	30	13	XVI.	131,6
Stanisławów	4	3	XVII.	87,3
Razem i przeciętnie:	2927	92		82,2

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

131.

Konferencja świetlicowa w Rogoźnie-Zamku.

W ostatnich dwóch latach zaznaczył się na Pomorzu żywy ruch świetlicowy. Powstało około 150 świetlic, przyczem w samym tylko pierwszym kwartale b. r. przybyło nowych 49 świetlic i to przeważnie wiejskich.

W związku z tem dawał się dotkliwie odczuć wielki brak odpowiednio przygotowanych pracowników świetlicowych oraz brak ujednolinitania metod pracy świetlicowej.

W celu zaradzenia tym brakom Kuratorjum O. S. Pomorskiego zorganizowało w dniach 14—18 maja b. r. w Rogoźnie-Zamku, pod Grudziądem, pierwszą na Pomorzu konferencję, poświęconą całkowicie zagadnieniu pracy świetlicowej na Pomorzu. Uczestnikami tej konferencji byli powiatowi referenci oświatowi z całego Pomorza oraz zaproszeni czynni działacze świetlicowi, ogółem w liczbie 30 osób.

Konferencję uroczystie otworzył Pan Kurator Okręgu Szkolnego Pomorskiego Dr. M. Pollak, w obecności P. Starosty Niepokulczyckiego oraz P. P. Inspektorów Szkolnych Sowińskiego i Lubińskiego, następującem przemówieniem:

„Panie Starosto! Szanowni Państwo!

Otwieram pierwszą na Pomorzu konferencję świetlicową, zorganizowaną przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego przy bardzo skutecznej pomocy Ministerstwa W. R. i O. P., któremu gorąco za to składam podziękowanie w imieniu nas wszystkich tutaj zebranych.

Zwołanie tej konferencji stało się koniecznością chwili, wymagającej od pracowników oświatowych coraz to nowych form pracy i coraz to nowego i świeżego ustosunkowania się do bieżących, stale narastających zagadnień w zakresie prac oświatowych.

Jak w innych częściach Polski tak i tutaj na Pomorzu wzmógł się w ostatnich czasach a nawet miesiącach bardzo silnie ruch świetlicowy. Z poszczególnych powiatów dochodzą nas wiadomości o powstaniu świetlic; różne organizacje, różne związki i stowarzyszenia gorączkowo zakładają świetlice, organizuje je nauczycielstwo, duchowieństwo, lokalem dla nich są szkoły, domy prywatne, domy ludowe. Powstają świetlice dla diatwy szkolnej, dla młodzieży starszej szkolnej i pozaszkolnej, dla dorosłych, dla dziewcząt i chłopców.

Ogarnął wszystkich zapał i ambicja tworzenia świetlic, wezbrał potężnie pęd powoływania do życia świetlic. Ruch stał się, rzecz można, nagminny!

Ale jak każda masowa i żywiolowa akcja nie zawsze tworzy rzecz dobrą, dobrze prosperującą, tak i ten ruch świetlicowy niekoniecznie i nie wszędzie dobre wydał rezultaty.

Stąd dało się słyszeć głośnie wołanie o pomoc w organizowaniu, o wskazania konieczne, o pouczenia, czem ma być ta świetlica, jak ma być organizowana, jakie metody pracy mają być stosowane.

Samo zdobycie lokalu, jego urządzenie, przystrojenie, poświęcenie i otwarcie nie wystarcza. Potrzebny duch wewnętrzny, potrzebna atmosfera, konieczny jasno określony cel i zadania, potrzebne dalsze kierownictwo. Jeśli tego niema, nuda i szarżyzna bez treści istotnej, wewnętrznej zapanuje w świetlicy bezpowrotnie i odstręczy wszystkich od niej.

Dlatego wołanie ogólne ze strony stowarzyszeń, — czy nawet władz szkolnych powiatowych, było i jest słuszne i dlatego obecna konferencja została zwołana, dlatego w jej programie przewidziane są referaty podstawowe, naświetlające szereg zagadnień natury zasadniczej, dotyczących pracy świetlicowej.

Dla Państwa, którzy macie później w terenie być instruktorami, którzy macie pomagać w organizowaniu świetlic, błędy usuwać a dobre cechy i strony pracy świetlicowej podnosić, referaty przyniosą niewątpliwie dużo korzyści, bardzo wiele podniety do tej pracy i do doskonalenia metod działania.

Świetlica jako taka jest dobrą formą oddziaływania na rozwój jednostek. Dążymy wszyscy bezwzględnie do wychowania i wyrobienia obywatela pełno-wartościowego, światłego, potrafiącego brać czynny udział w życiu państwowem i społecznem, umiejącego podporządkować dobro osobiste dobru Państwa.

Ku temu zmierzamy przez szkoły wszelkiego rodzaju, ku temu zdążamy usilnie drogą rozbudowanej oświaty pozaszkolnej. Dużo możliwości w tym względzie zapewnia nowa ustawa o ustroju szkolnictwa, regulująca poraz pierwszy w sposób należyty sprawę dokształcania ogólnego, któremu podlegać ma młodzież do 18 roku życia po wypełnieniu obowiązku szkolnego, nie uczęszczającą do żadnej szkoły, a także sprawę oświaty pozaszkolnej dla młodzieży ponad 18 lat oraz dla dorosłych. Chodzi o rozbudzanie i podtrzymywanie w szerokich masach obywateli — dążenia do stałej pracy nad samokształceniem oraz o społeczno-obywatelskie wychowanie i młodzieży i dorosłych.

W tej pracy właśnie świetlica walnie może dopomóc i ułatwić wyrobienie takiego właśnie człowieka, o jakiego Państwu chodzi i na jakim Państwu naszemu zależy.

Wśród dzisiejszych, nad wyraz ciężkich warunków życiowych, wśród groźnego zmagania się nieomal wszystkich obywateli Państwa z coraz bardziej ogarniającym nas niedostatkiem, wśród gorzkiej fali niezadowolenia i przygnębienia, wśród niebezpiecznego kryzysu moralnego społeczeństwa — świetlica czy na wsi czy w mieście, tak czy inaczej nastawiona, tak czy inaczej kierowana, spełni niewątpliwie

rolę zbawczą morskiej latarni, radośnie błyskającej wśród odmętów spiętrzonych fal, wzbudzi otuchę, pokrzepi ducha i zaufanie w siły, podtrzyma i wskrzęsi nadwątloną czy zabita wiarę w siebie, w człowieczeństwo, uchroni tysiące dusz od zatonięcia w grząskim nieraz błocie dzisiejszej rzeczywistości, nie byle jakiego wymagającej hartu ducha i odporności.

To wielkie znaczenie i wielkie przeznaczenie świetlicy. Potrzeba jej odczuła, dzisiejsza chwila ją zrodziła, trzeba nią zaopiekować się, pokierować w niej pracą, kierownika natchnąć zapałem do tej wielkiej, zbożnej roboty urabiania tęgich charakterów i czystych duchów, jakich nasze Państwo bardzo wiele potrzebuje.

Szczególnie na naszym Pomorzu świetlicowa praca jest ważna. Szczególnie tutaj wśród morza niemczyzny na wschodzie i zachodzie, wśród ostrego zmagania się żywiołu polskiego z niemieckim, długi szereg świetlic polskich, błyskając radością życia, światłem mądrości życia codziennego, błyskając pogodnym blaskiem miłej atmosfery towarzyskiej a grzejąc ciepłem nieomal rodzinnem, dusze polskie zahartuje, polskość ugruntuje i Polsce dzielnych na Pomorzu przy-sporzy obywateli.

Ku tej wielkiej pracy idziemy, w tej ważnej pracy świetlica odegra rolę dużą.

Życzę Państwu, byście jak najwięcej skorzystali z konferencji, byście, wróciwszy na teren swej pracy, zastosowali to wszystko, czego się dowiecie od doświadczonych w pracy świetlicowej ludzi, byście wynieśli z tej konferencji zapał i gorącą chęć czynienia dobrze w tej dziedzinie, byście nudę i zniechęcenie przepędzili skutecznie z każdej świetlicy.

Pamiętajcie, Szanowni Państwo, że ta świetlica dla niejednego dziecka, niejednej dziewczyny czy chłopca lub dorosłego stać się może punktem zwrotnym w życiu, może i powinna stać się kuźnią charakterów dzielnych, ośrodkiem spokoju, cichej pracy, źródłem radości i początkiem moralnego odrodzenia.

Zatem z zapałem i z dobrą myślą wchłaniajcie Szanowni Państwo to, co usłyszycie, gdyż o wielką rzecz idzie: o pełnowartościowego obywatela, dla Państwa pracować umiającego karnie i dzielnie na Pomorzu!“.

Po przemówieniu Pana Kuratora p. Kazimierz Krukowski, p. o. Kierownika Oddziału Oświaty Pozaszkolnej, wygłosił referat informacyjny o obecnym stanie pracy świetlicowej na Pomorzu oraz podstawowy referat: „Rola świetlicy na tle zadań pracy kulturalno-oświatowej na Pomorzu“.

Na wstępie referent omówił ogólne zadania pracy kulturalno-oświatowej wogóle a na Pomorzu w szczególności. Praca ta ma do spełnienia oprócz **funkcyj właściwych**, t. j. takich, które będą aktualne zawsze, bez względu na stan szkolnictwa powszechnego, także **funkcje zastępcze**, które z czasem, w miarę całkowitego zrealizowania 7-klasowej szkoły powszechnej, odpadną. Narazie jed-

nak na Pomorzu te **funkcje zastępcze** oświaty pozaszkolnej mają do spełnienia wielką rolę (nauczanie języka i historii ojczystej, rozpowszechnienie najważniejszych wiadomości o Polsce Współczesnej i t. p.); mają one głównie na celu **odrobienie zaległości**, wynikłych z braku polskiej szkoły powszechnej w czasach zaborczych.

Prócz tych zasadniczych zadań, które ma przed sobą każda praca oświatowa także i w innych regionach naszego kraju, na Pomorzu istnieją nadto jeszcze zadania szczególne.

Zadania te, omówione w referacie szczegółowo, dadzą się ująć w następujące tezy:

- a) uzupełnienie rażących braków w zakresie wiadomości o Polsce dawnej i dzisiejszej,
- b) zbliżenie do kultury polskiej, dotąd jeszcze obcej dla niektórych warstw ludności Pomorza,
- c) budzenie poczucia godności narodowej,
- d) wpajanie szacunku i miłości dla własnego Państwa i jego symbolów (także żyjących!),
- e) budzenie zainteresowania dla spraw publicznych, rozwijanie instynktu gromadzkiego i spółdzielczego, a przełamywanie psychiki egoizmu jednostki czy grupy,
- f) hartowanie zbiorowej woli **obrony Pomorza**,
- g) szerzenie zrozumienia dla spraw gospodarczych,
- h) oderwanie wzroku wielu jeszcze ludzi od sytej ale haniebnej przeszłości (przedwojennej) i skierowanie wszystkich sił i woli ku nowemu jutru.

Tezy powyższe realizuje już od trzech lat polska **oświata pozaszkolna** na Pomorzu. Niestety skutek kryzysu i redukcji środków — rozpęd **ilościowy** tej pracy został ostatnio mocno zahamowany. Należy zatem pójść głębiej, aby **kosztem ilości podnieść jakość, ciężar gatunkowy pracy oświatowej**. Należy pracę tę oprzeć na takiej formie, która daje największą możliwość wychowawczych. Formą taką jest **praca świetlicowa**, która opiera się na **samokształceniu i samowychowaniu**.

Przy wielu innych formach pracy oświatowej (kurs, odczyt etc.) jednostka (uczestnik) staje się tylko „**odbiorcą**” często biernym. W **świetlicy** jednostka staje się częścią **komórki społecznej — zespołu**, który właśnie stanowi najistotniejszą część pojęcia świetlicy.

Zespół, w odróżnieniu od tłumu, luźnej grupy jednostek (np. podczas odczytu) referent porównuje z **chórem** lub **orkiestrą** — w odróżnieniu od luźnego zbioru instrumentów i muzykantów. Czem dla chóru lub orkiestry jest dyrygent, tem dla **zespołu** świetlicowego — kierownik świetlicy.

Świetlica łączy szczęśliwie pierwiastek **rozrywki i pracy** i daje napozór dużą swobodę świetliczanom. Dzięki temu przyciąga nawet takie jednostki, które nie mają jeszcze określonych zaintere-

sowań kulturalnych czy oświatowych, nie pójda na żaden odczyt ani do biblioteki po książkę.

Świetlica wciągnie je do życia zespołowego, uwzględni właściwości indywidualne, zainteresuje, otoczy specjalną atmosferą wychowawczą.

Różnorodność elementów pracy świetlicowej daje możliwość wychowania pełnowartościowego człowieka i obywatela.

Współżycie młodzieży męskiej i żeńskiej pod okiem wychowawców, w atmosferze kulturalnej — wytworzy oglądę i **kulturę towarzyską**.

Wychowanie estetyczne — umożliwia stosowanie t. zw. zajęć artystycznych (polski taniec, muzyka, śpiew, gry i zabawy towarzyskie) oraz dekorację świetlicy przez samych świetliczan (styl mebli, kwiaty, zdobnictwo ludowe).

Wychowanie moralne (etyczne) — znajdzie dużo momentów w życiu świetlicy, które kierownik-wychowawca potrafi należycie wyzyskać (oczywiście nie przez pogadanki i morały!). Referent wymienia tu m. in. takie momenty, jak 1) **samopomoc koleżeńską** (odwiedziny chorych, pomoc w pracy i t. p.), 2) **zbiorowe dobre uczynki**, 3) **stosunek płci**, — (obcowanie młodzieży nie w karczmie, na nocnych „zabawach“, przy wódce i ordynarnym tańcu, lecz **w świetlicy**, przy wspólnej pracy i rozrywce — podczas kulturalnych zabaw i wieczornic).

Wychowanie fizyczne — zapewni stosowanie gier ruchowych i sportu.

Wychowanie obywatelskie — na terenie świetlicy ma niewątpliwie najlepsze warunki. Przy pomocy rozumnie stosowanego **samorządu** — wyrabiamy **przodowników**, budzimy instynkty громадзkie i spółdzielcze, wyławiamy ukryte talenty, uczymy form parlamentarnych (prowadzenie zebrań, dyskusyj, wyborów, pisanie protokołów i sprawozdań i t. d.) — **czyli przygotowujemy do życia publicznego**.

Przez **samodzielne** organizowanie obchodów i imprez rozwijamy zdolności organizacyjne, wpajamy kult do Państwa i jego symbolów.

Przez zorganizowanie czytelnictwa książek i czasopism — zaznajamiamy z krajem, jego dziejami i kulturą, z życiem Państwa we wszelkich dziedzinach i t. d. Z czytelnictwem ściśle zwiążemy **samoksztalcenie** — ogólne i zawodowe — (praca ogólna i zawodowa, biblioteka, kółka samoksztalceniowe, cykle wykładów, kursy systematyczne i t. d.).

Jak z powyższego wynika, rola pracy świetlicowej, która pozwala na zastosowanie wszelkich innych znanych i stosowanych form pracy oświatowej, jest olbrzymia. Jest to przede wszystkim praca **wychowawcza** (a nie tylko kształcąca). Wymaga ona od pracowników świetlicowych wielkich zalet pedagogicznych i specjalnego przygotowania.

Dalszy ciąg konferencji obejmował następujące zagadnienia, referowane przez zaproszonych specjalistów.

Dnia 14 maja. Podstawy i zadania wychowawcze pracy świetlicowej (podstawy psychologiczne, zespół, przodownik, zajęcia zespołowe, kierownik świetlicy) p. S. Tazbir (Warszawa).

Dnia 15 maja. Typy świetlic — p. S. Tazbir (Warszawa).

Organizacja zdjęć zespołowych, lokal, fundusze, pomoce świetlicowe, . . . p. H. Pleszczyńska (Warszawa)

Wychowanie intelektualne w świetlicy (formy, metody, dobór treści) . . . p. H. Pleszczyńska (Warszawa)

Dnia 16 maja. Wychowanie społeczne w świetlicy — . . . p. H. Pleszczyńska (Warszawa)

Organizacja biblioteki i czytelnicy świetlicowej, metody pracy nad książką i czasopismem w świetlicy — . . . p. K. Krukowski (Toruń)

Wychowanie artystyczne w świetlicy (ze specjalnym uwzględnieniem pracy teatralnej w świetlicy — . . . w. J. Cierniak (Warszawa)

Dnia 17 maja. Śpiew i muzyka w świetlicy p. T. Mayzner (Warszawa).

Poza wykładami i dyskusjami odbył się pokaz pracy świetlicowej, urządzony przez miejscową młodzież świetlicową w Rogoźnie-Zamku, wzorowa wieczornica świetlicowa, zorganizowana wśród uczestników konferencji przez p. w. J. Cierniaka i p. T. Mayznera oraz pokaz gier i wydawnictw świetlicowych.

Piątego dnia, 18 maja b. r., już po zamknięciu konferencji świetlicowej odbyła się doroczna V Konferencja (sprawozdawcza) powiatowych referentów z całego Pomorza, z udziałem delegata Ministerstwa W. R. i O. P. p. w. A. Konewki, pod przewodnictwem p. Kazimierza Krukowskiego, p. o. Kierownika Oddziału O. P.

Program tej konferencji obejmował m. in. referat p. Jana Gawlika, powiatowego referenta oświatowego z Grudziądza p. t. „Nauczyciel jako pracownik społeczny“, sprawozdania poszczególnych referentów oświatowych ze swych terenów, ustalenie wytycznych pracy na rok następny, dyskusje, sprawy bieżące i t. d.

W wyniku dyskusyj nad sprawozdaniami poszczególnych referentów oświatowych, ustalono następujące główne wytyczne dla pracy oświatowej w następnym roku szkolnym.

1. Wobec znacznego zredukowania **środków**, jakie mamy do dyspozycji, naczelnym dążeniem naszej pracy będzie **utrzymanie dotychczasowych zdobyczy**, głównie, jeżeli chodzi o najważniejsze nasze placówki — **kursy wieczorowe, świetlice, domy ludowe i biblioteki**.

2. Placówek tych będziemy mieli mniej, — **musimy zato lepiej je obsłużyć**. Ciężar gatunkowy pracy na tych placówkach musi być podniesiony.

3. Program kursów wieczorowych **upraktyczyć**. Życie samo zmusiło nas już w roku ubiegłym organizować różne kursy **specjalne** (zawodowe).

4. **Do świetlic wprowadzić roboty ręczne** (szycie, haft, stolarstwo, koszykarstwo, trykotarstwo).

5. **Podnieść technikę pracy nad książką i czasopismem**.

6. Poświęcić więcej uwagi na samokształcenie się referentów oświatowych. Prenumerować „Polską Oświatę Pozaszkolną” z dodatkiem — „Teatr Ludowy”.

Uporządkować biblioteczki instruktorskie przy referatach oświatowych.

7. Podnieść wciąż jeszcze niski poziom widowisk teatralnych. Tworzyć powiatowe wypożyczalnie dobrych sztuk teatralnych. Propagować inscenizacje. Nawiązać i utrzymać kontakt z Pomorskim Związkiem Teatrów Ludowych w Toruniu, Żeglarska 1.

Po omówieniu spraw bieżących, udzieleniu wskazówek służbowych i końcowem przemówieniu p. wiz. Konewki przewodniczący zamknął V Konferencję Powiatowych Referentów Oświatowych dnia 18 maja o godz. 21 min. 20.

Pięć pracowitych dni pracy, spędzonych w uroczem Rogoźnie-Zamku, zdala od zgiełku miejskiego, u stóp ruin krzyżackiego zamku, w otoczeniu pięknej przyrody, w milej, prawdziwie świetlicowej atmosferze, — pozostała zapewne na długo w pamięci uczestników konferencji. Rozjeżdżali się z żalem, ale i ze świadomością, że oto zrobili **nowy wielki krok naprzód** w doskonaleniu metod pracy oświatowej, że idą znów na swoje tereny pokrzepieni na duchu i bardziej jeszcze przygotowani do walki o te wielkie ideały, jakie w przemówieniu swem wysunął Pan Kurator, Dr. M. Pollak.

132.

Wydawnictwa.

Nakładem Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Krakowie wyszedł z druku afisz propagandowy, przedstawiający mapę Polski w plastycznym ujęciu turystycznych terenów Krakowsko-Śląskich, formatu 80 × 112,50 cm (sam obraz 65 — 100 cm) i formatu 50 × 70 cm (sam obraz 40 — 66 cm).

Cena egzemplarza większego wynosi 2 zł 50 gr mniejszego 1 zł 50 gr.

Wydanie tej mapy spowodowało konieczność jak najszerzej i najbardziej celowej propagandy turystyki polskiej.

Miejscami rozsprzedaży tych map są Dyrekcje Okręgowe Kolei Państwowych, a cena sprzedaży podana powyżej, w razie zamówienia w ilościach ponad 100 egzemplarzy, będzie obniżoną o 30%.

Inż. Lucjan Bielecki. Liczydła na 4-ry działania „Elbe“.
Warszawa 1932. Skład główny: Warszawa, Kr.-Przedmieście 38 m 30.

Nowe liczydło, na pierwszy rok nauczania, jest przystosowane do wykonywania 4-ch działań a przede wszystkim mnożenia i dzielenia. Posiada dwa niezależne układy: dwubarwnych czwórek i dwubarwnych piątek czyli dziesiętny. Liczydło usuwa stosowanie luźnych konkretów i jest wykonywane w dwu wielkościach: szkolne 85 na 23 cm i dzieciinne 27 na 8 cm. Jest to jedyne liczydło obrazujące przebieg mnożenia i dzielenia z uwidocznieniem mnożnej, mnożnika, iloczynu, dzielnej, dzielnika, ilorazu i ewent. reszty.

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło (Dziennik Urzędowy Min. W. R. i O. P. XV Nr. 1 [245] b. r. strona 52) liczydło „Elbe“ do użytku szkolnego pismem Nr. I-Pr-9082/31 z dnia 5. II. 1932 r., a Min. Spraw Wojsk. Dziennik Rozkazów Nr. 8 z dnia 22. IV. 1932 r. liczydło poleciło dla szkół żołnierskich.

Zwraca się uwagę na „**Wydawnictwo Polskich Zeszytów Ilustrowanych**“ (Warszawa, ul. Senatorska 29), które ma na celu popularyzację nauki, sztuki i kultury polskiej w ilustracji i opisach na okładkach zeszytów szkolnych.

Wymienione wydawnictwo wypuszcza na rynek różne serie **znormalizowanych** zeszytów, jak np. serię historyczną, literacko-naukową, sztuki, krajoznawczą, przyrodniczą i t. p.

Cena zeszytu 10, 15 i 20 gr wraz z bibułą.

Przy większych zamówieniach rabat.

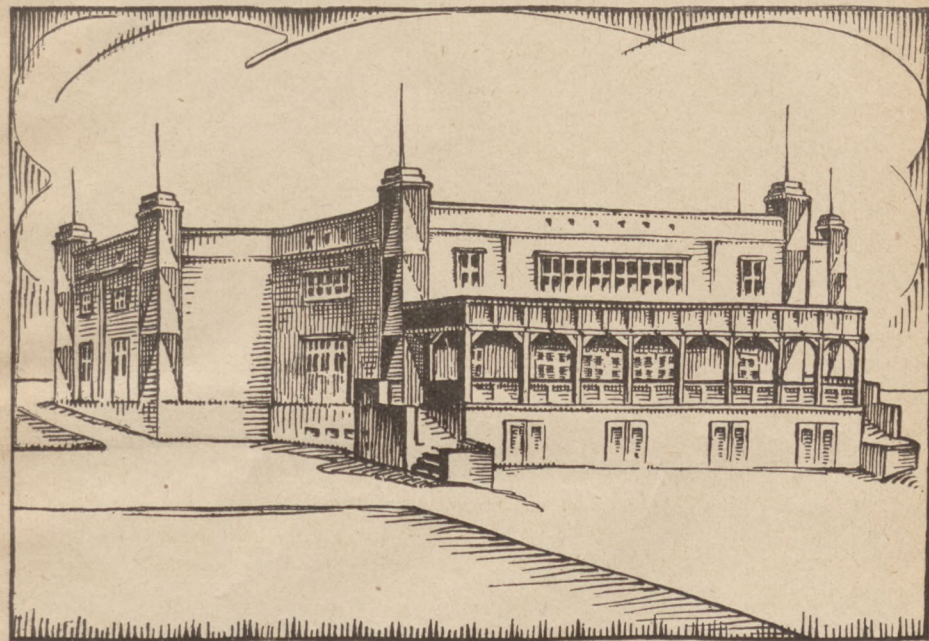
Na życzenie „Wydawnictwo Polskich Zeszytów Ilustrowanych“ wysyła bezpłatnie szczegółowe prospekty z wzorami linjatur.

133.

Komunikat.

Krakowskie Towarzystwo Ubezpieczeń „FLORJANKA“ Spółka Akcyjna w Krakowie przejęło od Towarzystwa Ubezpieczeń „VITA“ dział nieszczęśliwych wypadków i odpowiedzialności prawno cywilnej. „VITA“ natomiast przejęła portfel życiowy tow. krakowskiego.

Wakacyjna Kolonja Nadmorska w Jastarni
ufundowana przez młodzież szkół pomorskich
ku uczczeniu
Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości Polski.

CENA OGŁOSZEŃ; cała strona — 100 zł, $\frac{1}{2}$ strony — 50 zł, $\frac{1}{4}$ strony 25 zł
drobniejsze ogłoszenia — 20 gr od wyrazu. — Dla organizacji nauczycielskich
zniżka 50%. — Ogłoszenia umieszcza się po zapłaceniu należności zgóry.

Nakładem Wydawn. Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okr. Szkoln. Pomorskiego

Drukiem Drukarni Spółdzielczej w Toruniu.